

**Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve
aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kapelleveld
II' in Wommelgem**

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het advies van het college van burgemeester en schepenen van Wommelgem werd gegeven op 29 juni 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt van 23 februari 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is.
- De Vlaamse Regering heeft het watergevoelig openruimtegebied Kapelleveld II in Wommelgem voorlopig aangeduid op 5 mei 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Kapelleveld II in Wommelgem werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 6 juni 2023 tot en met 4 augustus 2023.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Kapelleveld II in Wommelgem het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in het Cultureel Centrum van Aartselaar (op 15 juni 2023).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Wommelgem, de gecoro van de gemeente Wommelgem, de provincie Antwerpen en de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen. Daarnaast werden 3 bezwaren en opmerkingen ontvangen.
- Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-MER, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies 76.780/16 van de Raad van State, gegeven op 5 juli 2024, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied 'Kapelleveld II' maakt deel uit van het Benedenscheldebekken en ligt aan de samenvloeiing van de Keerbeek in de Diepe Beek.
- Het gebied 'Kapelleveld II' heeft een oppervlakte van 11,8 ha en is volledig onbebouwd. Het ruimtegebruik bestaat voornamelijk uit weiland, met kleine landschapselementen en twee beboste percelen. Verspreid liggen enkele kleine stallingen.
- Het gebied is volgens het gewestplan Antwerpen gelegen in een bestemming die bebouwing mogelijk maakt, met name regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter.

- Het gebied 'Kapelleveld II' wordt doorkruist door de Kleine Struisbeek, een waterloop van 2de categorie. Op 6 mei 2011 werd voor dit signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering een suggestie naar ontwikkelingsperspectief opgesteld, waarbij voor een deel een herbestemming naar een bestemming die verenigbaar is met de functie van actuele waterberging werd voorgesteld. De huidige bestemming 'regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter' is hydrologisch niet verantwoord.
- De Vlaamse Regering keurde op 24 januari 2014 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'Kapelleveld II' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- De kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden tonen voor vrijwel het ganse gebied een middelgrote fluviale overstromingskans. Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak, het gebied is wel opgenomen in het gebiedsprogramma Economisch Netwerk Albertkanaal Wommelgem/Ranst. In dat kader startte het Departement Omgeving met de voorbereiding van het ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de Groenpool Antwerpen. In eerste instantie wordt hiervoor toegewerkt naar een ruimtelijk programma waarin ook de herbestemming van het industriegebied Kapelleveld II is opgenomen. De visie is daarbij gelijkaardig aan deze in deze aanduiding, maar kan verder in detail uitgewerkt worden en een nieuwe gebiedsgerichte invulling krijgen.
- Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen. In het GRUP voor de Groenpool Antwerpen kan in een latere fase een verdere verfijning van de nieuwe openruimte invulling gegeven worden.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. De valleien van de Diepe Beek en Keerbeek, onderdeel van het Benedenscheldebekken worden door de aanduiding als watergevoelig

openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kunnen verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.
- In het gebied is geen beschermd erfgoed aanwezig. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.
- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 23 februari 2023.
- De Vlaamse Regering neemt akte van de vraag van de gemeente Wommelgem om ook het resterende deel van het industriegebied in het lopende planningsproces voor het GRUP Groenpool om te zetten naar openruimtegebied.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Er zijn geen bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan verordende of niet verordende delen van het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan

1. In een bezwaar wordt gesteld dat bij aanduiding als watergevoelig openruimtegebied de industriële bestemming niet meer gerealiseerd kan worden en het resterende gedeelte industriegebied niet meer ontsloten kan worden.
--

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing omwille van het overstromingsrisico. Bovendien wordt verduidelijkt dat de mogelijkheden om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften voor werken van algemeen belang nog steeds van toepassing zijn in de aangeduide gebieden, waardoor bijgevolg de aanleg van een ontsluitingsweg niet uitgesloten is.

Dit bezwaar vereist geen aanpassingen aan het plan.

2. In twee bezwaren wordt voorgesteld om de aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Kapelleveld II te Wommelgem niet definitief goed te keuren, teneinde de realisatie van een economisch meer voordelige en ruimtelijk meer gewenste planologische ruil mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. De vraag of er bijkomende nood is aan ruimte voor bedrijvigheid zal gebeuren in de geëigende planningsprocessen.

Deze bezwaren vereisen geen aanpassingen aan het plan.

3. In een bezwaar wordt gevraagd om het gebied af te lijnen op de perceelsgrens (180L), waar ook de contouren van de pluviale en fluviale kaart lopen.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verduidelijken dat de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied loopt tot aan de grens van het woongebied en nog een deel van de overstromingsgevoelige zone achter de 4 aanliggende woningen omvat.

Dit bezwaar vereist geen aanpassingen aan het plan.

4. De provincie Antwerpen vraagt om de verloren oppervlakte aan bedrijfsruimte in rekening te kunnen brengen bij het omzetten van open ruimte elders.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. De vraag of er bijkomende nood is aan ruimte voor bedrijvigheid zal gebeuren in de geëigende planningsprocessen.

Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

5. De provincie Antwerpen vraagt om door de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden de aanleg van fietsostrade F107 niet te hypothekeren.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat de aanleg van openbare wegen voorzien is in de voorschriften voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing.

Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

6. De provincie Antwerpen vraagt waarom de contour van het watergevoelig openruimtegebied verkleind is ten opzichte van het signaalgebied en wat de gevolgen zijn voor de rest van het signaalgebied.

7. De provincie Antwerpen vraagt waarom de contour van het watergevoelig openruimtegebied verkleind is ten opzichte van het signaalgebied en wat de gevolgen zijn voor de rest van het signaalgebied. Ook de gecoro van de gemeente Wommelgem vraagt waarom het deel van het industriegebied ten zuiden van de beek niet mee wordt opgenomen, maar wel de tuinen van woningen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat het signaalgebied de volledige onbebouwde zone bevatte. Bij de verfijning van de bouwvrije zone werden enkel de overstromingsgevoelige percelen opgenomen in de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied. Het gedeelte van het signaalgebied ten zuiden van de beek is hoger gelegen en niet gelegen in risicogebied. Enkel delen van tuinen gelegen buiten het woongebied werden opgenomen in de aanduiding. Bij de definitieve aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is het ontwikkelingsperspectief uit de startbeslissing van het signaalgebied gerealiseerd en kunnen vergunningsaanvragen beoordeeld worden conform de gewone watertoets.

Deze adviezen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 3 oktober 1979 houdende de vaststelling van het gewestplan Antwerpen, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.
- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'Kapelleveld II' in Wommelgem wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:

1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kapelleveld II' in Wommelgem.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kapelleveld II' in Wommelgem.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Kapelleveld II' in Wommelgem.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR